

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Εργαζομένων και Ανέργων

 Ιούνιος 2022

 **Επαγγελματικά Λύκεια
και εκπαιδευτικές διαδρομές**

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Περιεχόμενα

σελ.

3

1. Εισαγωγή
2. Επαγγελματική εκπαίδευση μέσω των ΕΠΑΛ
3. Πρόγραμμα σπουδών ΕΠΑΛ

σελ.

4

4. Δευτεροβάθμιος κύκλος σπουδών

σελ.

6

5. Μεταλυκειακό έτος – τάξη μαθητείας

σελ.

7

6. Εκπαιδευτικές διαδρομές

σελ.

8

7. Επίλογος

σελ.

9

8. Νομοθεσία
9. Πηγές

Συντάκτρια:
Ειρήνη Κατσιλίδου, Σύμβουλος απασχόλησης ΙΝΕ ΓΣΕΕ

Η επιλογή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ως εκπαιδευτικής διαδρομής για τους νέους παραμένει δευτερεύουσα έναντι της γενικής εκπαίδευσης, αναδεικνύοντας την απουσία ελκυστικότητάς της, παρά τα ερευνητικά δεδομένα που καταδεικνύουν ότι οι απόφοιτοί της συναντούν μικρότερες δυσκολίες στην εύρεση εργασίας από τους αποφοίτους της γενικής εκπαίδευσης. Κύρια αίτια είναι η συμμετοχή μαθητών χαμηλών επιδόσεων που αποτελούν την πλειοψηφία καθώς και η χαμηλή κοινωνική αναγνώριση και εκτίμηση που έχει η ΕΕΚ στο ευρύτερο εκπαιδευτικό και κοινωνικό σύνολο (Cedefop, 2014).

Η υποστήριξη και η ποιοτική αναβάθμιση της ΕΕΚ αποτελούν διαχρονικό ζήτημα κοινωνικού διαλόγου. Θέματα όπως η μαθητεία και ο εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων σπουδών έχουν οδηγήσει τα τελευταία χρόνια την ΕΕΚ, μέσω θεσμικών αλλαγών, στην αποδοτικότερη σύνδεση κατάρτισης και αγοράς εργασίας, με στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων (Λιντζέρης και Γούλας, 2017).

Η ΕΕΚ με τον διπλό της ρόλο, επαγγελματικό και κοινωνικό,¹ βρίσκεται συχνά στο επίκεντρο της συζήτησης για τη νέα εκπαιδευτική πολιτική· ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι τα Επαγγελματικά Λύκεια συμπεριλήφθηκαν στο Ν. 4823/2021 για την «Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις».

2 Επαγγελματική εκπαίδευση μέσω των ΕΠΑΛ

Η επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα παρέχεται σε επίπεδο δευτεροβάθμιας και μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης· διαχωρίζεται σε αρχική τυπική επαγγελματική εκπαίδευση και σε αρχική μη τυπική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση βάσει του εκπαιδευτικού πλαισίου στο οποίο παρέχεται η εκπαίδευση.

Τα ΕΠΑΛ παρέχουν την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και ο ρόλος τους έγκειται στο συνδυασμό της γενικής παιδείας με την τεχνική επαγγελματική γνώση καθώς και στην ανάπτυξη των συναφών δεξιοτήτων για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Για την επίτευξη του ρόλου τους, τα ΕΠΑΛ οργανώνουν τομείς, ειδικότητες και τμήματα που είναι σύμφωνα με τις εθνικές και περιφερειακές ανάγκες της εθνικής οικονομίας, τις προτάσεις των Περιφερειακών Επιτροπών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, της ΓΣΕΕ και της ΓΣΕΒΕΕ, των Επιμελητηρίων και των Επιστημονικών Ενώσεων, καθώς και με τις προτάσεις του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, του ΟΑΕΔ, του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, των Υπουργείων Υγείας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Τα ΕΠΑΛ αποτελούν επιλογή για όσους έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και θέλουν να ακολουθήσουν την επαγγελματική εκπαίδευση και όχι τη γενική. Η διάκριση των ΕΠΑΛ είναι σε ημερήσια και σε εσπερινά με τριετή φοίτηση, ενώ τα τελευταία χρόνια οι απόφοιτοι έχουν και δικαίωμα συμμετοχής στις ειδικές πανελλαδικές εξετάσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Την τρέχουσα σχολική περίοδο 2021-2022 ξεκίνησε και η λειτουργία των Πρότυπων Επαγγελματικών Λυκείων (ΠΕΠΑΛ).

3 Πρόγραμμα σπουδών ΕΠΑΛ

Το Επαγγελματικό Λύκειο περιλαμβάνει δύο κύκλους σπουδών: τον *δευτεροβάθμιο κύκλο σπουδών* και το «*μεταλυκειακό έτος – τάξη μαθητείας*».

- Ο **δευτεροβάθμιος κύκλος σπουδών** τριετούς υποχρεωτικής φοίτησης (Α', Β' και Γ' τάξη) ανήκει στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. Σε αυτό τον κύκλο σπουδών στην Α' τάξη διδάσκονται μαθήματα γενικής παιδείας, μαθήματα προσανατολισμού και μαθήματα επιλογής, ενώ η Β' τάξη διαχωρίζεται σε τομείς σπουδών, με μαθήματα γενικής παιδείας και τεχνολογικά-επαγγελματικά του τομέα (θεωρητικά και εργαστηριακά). Η τελευταία τάξη (Γ') διαχωρίζεται σε ειδικότητες, με μαθήματα γενικής παιδείας και μαθήματα ειδικότητας (θεωρητικά και εργαστηριακά).

1. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της μαθητείας (2016).

- Το **μεταλυκειακό έτος – τάξη μαθητείας** αποτελεί μεταδευτεροβάθμιο κύκλο σπουδών και ανήκει στο μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα. Η φοίτηση στην τάξη μαθητείας είναι προαιρετική και αφορά όσους έχουν απολυτήριο και πτυχίο του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών του ΕΠΑΛ (και παλαιότερων τύπων σχολείων τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης ισότιμων με το ΕΠΑΛ) και βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

4 Δευτεροβάθμιος κύκλος σπουδών

Ημερήσια ΕΠΑΛ

Ως προς τον «Δευτεροβάθμιο κύκλο σπουδών» και τα ημερήσια ΕΠΑΛ:

- β Στην Α' τάξη έχουν **δικαίωμα εγγραφής** χωρίς εξετάσεις οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου.
- β Στη Β' τάξη, οι προαγόμενοι από την Α' τάξη του Γενικού² ή του Επαγγελματικού Λυκείου μπορούν να ενταχθούν με αίτησή τους σε οποιονδήποτε τομέα επιθυμούν, καθώς και απόφοιτοι Γενικού Λυκείου για την απόκτηση πτυχίου.
- β Στη Γ' τάξη, οι προαγόμενοι από τη Β' τάξη του Επαγγελματικού Λυκείου μπορούν να ενταχθούν με αίτησή τους σε οποιαδήποτε ειδικότητα του τομέα που παρακολούθησαν στη Β' τάξη.

Το πρόγραμμα σπουδών των ημερήσιων Επαγγελματικών Λυκείων στην Α', Β' και Γ' τάξη περιλαμβάνει τριάντα πέντε (35) συνολικά ώρες εβδομαδιαίως. Όσον αφορά τους αποφοίτους των ΕΠΑΛ, πλέον δύνανται να εγγραφούν στη Β' τάξη σε άλλο τομέα από εκείνον από τον οποίο αποφοίτησαν ή στη Γ' τάξη σε άλλη ειδικότητα του ίδιου τομέα από τον οποίο αποφοίτησαν.

Εσπερινά ΕΠΑΛ

Ως προς τα εσπερινά ΕΠΑΛ:

- β Έχουν **δικαίωμα φοίτησης** ενήλικοι μαθητές καθώς και ανήλικοι εργαζόμενοι μαθητές.
- β Μαθητές που έχουν προαχθεί καθ' οποιονδήποτε σχολικό έτος από την Α' τάξη ημερήσιου ΕΠΑΛ ή από την Α' τάξη τετραετούς εσπερινού ΕΠΑΛ έχουν **δικαίωμα εγγραφής** στη Β' τάξη τριετούς εσπερινού ΕΠΑΛ.

Η φοίτηση στα εσπερινά ΕΠΑΛ έχει μετατραπεί σε τριετή και περιλαμβάνει τις τάξεις Α', Β' και Γ', ενώ το ωράριο λειτουργίας είναι τριάντα (30) ώρες εβδομαδιαίως ή έξι (6) ώρες ημερησίως.

Οι απόφοιτοι των εσπερινών ΕΠΑΛ δεν έχουν υποχρέωση παρακολούθησης του μεταλυκειακού έτους – τάξης μαθητείας για την προσέλευση στις διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων, εφόσον έχουν συμπληρώσει τριακόσια (300) τουλάχιστον ημερομίσθια ή τριακόσιες (300) τουλάχιστον ημέρες ασφάλισης ως αυτοαπασχολούμενοι ή ελεύθεροι επαγγελματίες στην ειδικότητα από την οποία αποφοιτούν.

Από το σχολικό έτος 2019-2020 –μέσω ειδικών διατάξεων για τα εσπερινά λύκεια– δίνεται δικαίωμα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε όσους έχουν φοιτήσει επί τρία (3) πλήρη σχολικά έτη στο τριετές εσπερινό ΕΠΑΛ, με εξαίρεση την περίπτωση αποφοίτων Λυκείου που εγγράφονται σε εσπερινό ΕΠΑΛ για την απόκτηση πτυχίου. Ως προς την τελευταία κατηγορία μαθητών, δικαίωμα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω ειδικών διατάξεων για τα εσπερινά λύκεια έχουν όσοι φοίτησαν επί δύο (2) πλήρη σχολικά έτη σε εσπερινό ΕΠΑΛ.

Πρότυπα Επαγγελματικά Λύκεια (ΠΕΠΑΛ)

Κατά τη σχολική περίοδο 2021-2022 ξεκίνησε η λειτουργία των πρώτων έξι (6) Πρότυπων Επαγγελματικών Λυκείων (ΠΕΠΑΛ).³ Πρόκειται για ημερήσιες σχολικές μονάδες που ανήκουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, η διάρκεια φοίτησης σε αυτές είναι τριετής και οι μαθητές σε κάθε τμήμα της Α', Β' και Γ' τάξης δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν τους είκοσι δύο (22).

Στην Α' τάξη **εγγράφονται** κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής με βάση το βαθμό του απολυτηρίου Γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου.

Το πρόγραμμα διδασκαλίας περιλαμβάνει:

- Στην Α' τάξη, κοινά για όλους τους μαθητές, μαθήματα γενικής παιδείας και μαθήματα επαγγελματικής κατεύθυνσης προσανατολιστικού χαρακτήρα.
- Στη Β' τάξη, επαγγελματικούς τομείς (κοινά μαθήματα για όλους τους μαθητές, μαθήματα γενικής παιδείας και μαθήματα επαγγελματικών τομέων).
- Στη Γ' τάξη, ειδικότητες ανά τομέα και μαθήματα γενικής παιδείας, που είναι κοινά για όλες τις ειδικότητες και τα μαθήματα ειδικότητων.

Στα ΠΕΠΑΛ οι μαθητές διδάσκονται και ειδικά μαθήματα, τα οποία έχουν ιδιαίτερο οικονομικό-

2. Προαγόμενοι από την Α' τάξη του ΕΠΑΛ δικαιούνται να εγγραφούν στη Β' τάξη του Γενικού Λυκείου.

3. ΠΕΠΑΛ Ξάνθης, Επανομής, Ηγουμενίτσας, Τρικάλων, Περάματος, Άργους.

αναπτυξιακό χαρακτήρα για την περιοχή που εδρεύει το ΠΕΠΑΛ, ενώ συμμετέχουν σε πρακτική άσκηση (1) μία ημέρα της εβδομάδας στις τάξεις Β΄ και Γ΄ για έξι (6) ώρες.

Τομείς και ειδικότητες

Το ΕΠΑΛ διαθέτει διαφορετικούς τομείς εκπαίδευσης και επιμέρους ειδικότητες

ΤΟΜΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΛ

Τομέας πληροφορικής	1. Τεχνικός εφαρμογών πληροφορικής
	2. Τεχνικός Η/Υ και δικτύων Η/Υ
Τομέας μηχανολογίας	1. Τεχνικός μηχανολογικών εγκαταστάσεων & κατασκευών
	2. Τεχνικός θερμικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων & Τεχνολογία πετρελαίου & φυσικού αερίου
	3. Τεχνικός εγκαταστάσεων ψύξης αερισμού & κλιματισμού
	4. Τεχνικός οχημάτων
	5. Τεχνικός μηχανοσύνθεσης αεροσκαφών
Τομέας ηλεκτρολογίας, ηλεκτρονικής και αυτοματισμού	1. Τεχνικός ηλεκτρονικών και υπολογιστικών συστημάτων, εγκαταστάσεων, δικτύων και τηλεπικοινωνιών
	2. Τεχνικός ηλεκτρολογικών συστημάτων, εγκαταστάσεων και δικτύων
	3. Τεχνικός αυτοματισμού
Τομέας δομικών έργων, δομημένου περιβάλλοντος και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού	1. Τεχνικός δομικών έργων και γεωπληροφορικής
Τομέας διοίκησης και οικονομίας	1. Υπάλληλος διοίκησης και οικονομικών υπηρεσιών
	2. Υπάλληλος αποθήκης και συστημάτων εφοδιασμού
	3. Υπάλληλος εμπορίας και διαφήμισης
	4. Υπάλληλος τουριστικών επιχειρήσεων
Τομέας γεωπονίας, τεχνολογίας τροφίμων και περιβάλλοντος	1. Τεχνικός φυτικής παραγωγής
	2. Τεχνικός ζωικής παραγωγής
	3. Τεχνικός ανθοκομίας και αρχιτεκτονικής τοπίου
	4. Τεχνικός τεχνολογίας τροφίμων και ποτών
Τομέας ναυτιλιακών επαγγελματιών	1. Πλοίαρχος εμπορικού ναυτικού
	2. Μηχανικός εμπορικού ναυτικού
Τομέας υγείας, πρόνοιας, ευεξίας	1. Βοηθός ιατρικών-βιολογικών εργαστηρίων
	2. Βοηθός βρεφονηπιοκόμων
	3. Βοηθός φυσικοθεραπευτή
	4. Βοηθός οδοντοτεχνίτη
	5. Βοηθός ακτινολογικών εργαστηρίων
	6. Βοηθός φαρμακείου
	7. Αισθητικής τέχνης
	8. Κομμωτικής τέχνης
	9. Βοηθός νοσηλεύτη
Τομέας εφαρμοσμένων τεχνών	1. Γραφικών τεχνών
	2. Αργυροχρυσοχοΐας
	3. Συντήρηση έργων τέχνης – Αποκατάσταση
	4. Σχεδίαση και παραγωγή ενδύματος
	5. Σχεδιασμός – Διακόσμηση εσωτερικών χώρων
	6. Επιπλοποιία – Ξυλογλυπτική

Το «μεταλυκειακό έτος – τάξη μαθητείας» είναι προαιρετικό για τους αποφοίτους των ΕΠΑΛ. Προϋπόθεση εγγραφής στο μεταλυκειακό έτος – τάξη μαθητείας είναι το απολυτήριο και το πτυχίο του δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών του ΕΠΑΛ, καθώς και παλαιότερων τύπων σχολείων τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης ισότιμων με το ΕΠΑΛ.

Στο μεταλυκειακό έτος – τάξη μαθητείας εφαρμόζεται το δυϊκό σύστημα εκπαίδευσης (μαθητείας):

α) «Πρόγραμμα εργαστηριακών μαθημάτων της ειδικότητας» επτά (7) συνολικά ωρών για ένα έτος.

β) «Πρόγραμμα εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας – Μαθητεία σε εργασιακό χώρο»⁴ είκοσι οκτώ (28) ωρών εβδομαδιαίως, επιμερισμένο σε τέσσερις (4) ημέρες για ένα σχολικό έτος. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος μαθητείας είναι εννέα (9) μήνες. Αρχίζει στο χρονικό διάστημα από την έναρξη κάθε σχολικού έτους και έως τις 31 Οκτωβρίου και ολοκληρώνεται έως τη λήξη του οικείου σχολικού έτους. Η τοποθέτηση των φοιτούντων σε χώρους εργασίας και η παρακολούθησή τους θεωρείται άσκηση εκπαιδευτικού έργου.

Με την ολοκλήρωση του μεταλυκειακού έτους – τάξης μαθητείας χορηγείται στον απόφοιτο από τη σχολική μονάδα βεβαίωση παρακολούθησης για τη συμμετοχή στις εξετάσεις πιστοποίησης. Οι απόφοιτοι του μεταλυκειακού έτους – τάξης μαθητείας του σχολικού έτους που ολοκληρώθηκε δύνανται να παρακολουθούν ετησίως προπαρασκευαστικό πρόγραμμα πιστοποίησης, συνολικής διάρκειας εβδομήντα (70) ωρών, για την αρτιότερη προετοιμασία τους για τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων, απόκτησης πτυχίου επαγγελματικής ειδικότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης επιπέδου 5, οι οποίες διεξάγονται ετησίως από τον ΕΟΠΠΕΠ.

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΤΙΤΛΟΥ ΚΤΗΣΗΣ ΕΠΑΛ ΜΕ ΕΠΠ

Δευτεροβάθμιος κύκλος σπουδών	Επίπεδο στο ΕΠΠ
Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου (ισότιμο με απολυτήριο Γενικού Λυκείου έπειτα από ενδοσχολικές εξετάσεις)	4
Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας (έπειτα από ενδοσχολικές εξετάσεις· το πτυχίο αυτό εξασφαλίζει το δικαίωμα για λήψη άδειας άσκησης επαγγέλματος.)	4
Μεταδευτεροβάθμιος κύκλος σπουδών – τάξη μαθητείας	
Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης (μετά την ολοκλήρωση πιστοποίησης προσόντων από τον ΕΟΠΠΕΠ)	5

Τίτλοι σπουδών – Ισοτιμία – Επαγγελματικά δικαιώματα

Οι τίτλοι σπουδών των προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης έχουν καταταχθεί στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων με πιστωτικές μονάδες που αντιστοιχούν στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Όσον αφορά τα επαγγελματικά δικαιώματα, βάσει του πτυχίου αντιστοιχούν:

- **Πτυχίο επαγγελματικής ειδικότητας επιπέδου 4:** Οι κάτοχοι προσόντων αυτού του τύπου έχουν δικαίωμα άδειας άσκησης επαγγέλματος και επαγγελματικά δικαιώματα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις κάθε ειδικότητας.
- **Δίπλωμα επαγγελματικής ειδικότητας, εκπαίδευσης και κατάρτισης επιπέδου 5:** Οι κάτοχοι προσόντων που ανήκουν σε αυτό τον τύπο δύνανται να απασχοληθούν είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε τομείς του γνωστικού τους αντικείμενου, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε διαγωνισμούς του δημόσιου τομέα μοριοδοτούνται με 150 μονάδες επιπλέον.

6

4. Το «Πρόγραμμα εκπαίδευσης στο χώρο εργασίας – Μαθητεία σε εργασιακό χώρο» διέπεται από σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του μαθητή και του εργοδότη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου) και θεωρείται από το διευθυντή της οικείας σχολικής μονάδας. Οι μαθητές υπάγονται ασφαλιστικά στο ΙΚΑ για το διάστημα της μαθητείας στον κλάδο παροχών ασθένειας σε είδος και στον κλάδο παροχών ασθένειας σε χρήμα, ο δε χρόνος ασφάλισής τους είναι συντάξιμος. Η αμοιβή για το διάστημα της μαθητείας είναι ίση με το 75% επί του κατώτατου ημερομίσθιου του ανειδίκευτου εργάτη.

Τα τελευταία χρόνια έχουν συντελεστεί θεσμικές αλλαγές στα ΕΠΑΛ όσον αφορά τις εκπαιδευτικές προοπτικές των αποφοίτων, ενισχύοντας την ελκυστικότητά τους στους νέους.

Μια σημαντική θεσμική αλλαγή είναι η συμπεριληπτικότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης από τα πανεπιστήμια με την ίδρυση Κέντρων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΚΕΕ). Με τον Ν. 4521/2018 δίνεται η δυνατότητα στα πανεπιστήμια να ιδρύσουν ΚΕΕ και να παρέχουν διετή προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης για αποφοίτους των ΕΠΑΛ. Η ίδρυση και λειτουργία των ΚΕΕ έχει ξεκινήσει από το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 και στην πρώτη φάση υλοποίησης συμμετείχαν έντεκα (11) πανεπιστήμια⁵ με εξήντα (60) και πλέον διετή προγράμματα, σε αντίστοιχες ειδικότητες, σε δεκατρείς (13) περιφέρειες της Ελλάδας.

Τα προγράμματα αυτά θα διαρκούν τέσσερα (4) εξάμηνα θεωρητικής και πρακτικής άσκησης 1.2000 ωρών και με την επιτυχή παρακολούθηση του προγράμματος οι συμμετέχοντες θα λαμβάνουν δίπλωμα επιπέδου πέντε (5) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια παρέχεται και στους αποφοίτους των ΕΠΑΛ η δυνατότητα συμμετοχής σε ειδικές πανελλαδικές εξετάσεις για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση· μάλιστα, η αλλαγή αυτή συντέλεσε στην αύξηση των εγγραφών στα ΕΠΑΛ.

Οι απόφοιτοι των ΕΠΑΛ μπορούν να διεκδικήσουν την εισαγωγή τους **σε ειδικό ποσοστό θέσεων του συνολικού αριθμού εισακτέων.**

Συγκεκριμένα:

- Σε ποσοστό 20% στην **Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ)** και στις **Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης (ΑΣΤΕ)**, σε τμήματα που καθορίζονται ως αντίστοιχα ή συναφή με τους τομείς από τους οποίους αποφοιτούν.
- Σε ποσοστό 10% σε **σχολές, τμήματα και εισαγωγικές κατευθύνσεις των πανεπιστημίων που καθορίζονται ως αντίστοιχα ή συναφή με τους τομείς από τους οποίους αποφοιτούν, καθώς και σε κοινή ομάδα σχολών, τμημάτων και εισαγωγικών κατευθύνσεων των πανεπιστημίων, στην οποία εισάγονται απόφοιτοι όλων των τομέων.**
- Σε ποσοστό 5% σε τμήματα και εισαγωγικές κατευθύνσεις **πολυτεχνείων και πολυτεχνικών σχολών, σε τμήματα Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής και Φαρμακευτικής και σε τμήματα Φυσικής, Βιολογίας και Γεωλογίας, που καθορίζονται ως αντίστοιχα ή συναφή με τους τομείς από τους οποίους αποφοιτούν.**
- Σε ειδικό ποσοστό θέσεων του συνολικού αριθμού εισακτέων,⁶ σε κοινή ομάδα, που περιλαμβάνει: τις **Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, τη Σχολή Αστυφυλάκων, τη Σχολή Πυροσβεστών, τη Σχολή Δοκίμων Λιμενοφυλάκων και τις Σχολές της Ακαδημίας Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ), ανεξάρτητα από τον τομέα από τον οποίο αποφοιτούν.**

Οι απόφοιτοι των εσπερινών ΕΠΑΛ διεκδικούν σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί του συνολικού αριθμού εισακτέων σε **επιπλέον θέσεις σε σχολές, τμήματα και σε εισαγωγικές κατευθύνσεις των πανεπιστημίων, της ΑΣΠΑΙΤΕ, στις σχολές της ΑΕΝ και των ΑΣΤΕ.**

5. Τα Πανεπιστήμια που συμμετέχουν είναι το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος.

6. Ο αριθμός αυτός ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ή και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΕΠΑΛ

Τίτλος κτήσης	Εκπαιδευτική διαδρομή
<p>Κάτοχοι πτυχίου ΕΠΑΛ, εφόσον κατέχουν απολυτήριο δευτεροβάθμιου κύκλου σπουδών Επαγγελματικού Λυκείου,</p> <p>ή</p> <p>κάτοχοι απολυτηρίου Γενικού Λυκείου, εφόσον κατέχουν και πτυχίο ειδικότητας ΕΠΑΛ,</p> <p>ή</p> <p>κάτοχοι ισότιμων τίτλων Επαγγελματικού Λυκείου</p>	<p>Δυνατότητα εγγραφής στη Β΄ τάξη σε άλλο τομέα από εκείνον από τον οποίο φοίτησαν</p>
	<p>Δυνατότητα εγγραφής στη Γ΄ τάξη σε άλλη ειδικότητα του τομέα από τον οποίο αποφοίτησαν</p>
	<p>Δυνατότητα εγγραφής στα ΙΕΚ σε τμήματα αντίστοιχης ειδικότητας με εκείνη του πτυχίου τους, στο 3ο εξάμηνο</p>
	<p>Δυνατότητα φοίτησης σε διετή προγράμματα σπουδών των Κέντρων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης των πανεπιστημίων</p>
	<p>Δικαίωμα συμμετοχής σε ειδικές πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση</p>

7 Επίλογος

Η επαγγελματική εκπαίδευση είναι διαχρονικά ο φτωχός συγγενής μεταξύ των εθνικών εκπαιδευτικών θεσμών και θεωρείται λιγότερο ελκυστικό εκπαιδευτικό μονοπάτι για τους νέους. Τα τελευταία χρόνια –με τη δυνατότητα που προσφέρεται στους αποφοίτους των ΕΠΑΛ για περισσότερες εκπαιδευτικές επιλογές και κυρίως την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση– έχει αυξηθεί το ενδιαφέρον για συμμετοχή στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση. Ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν θα πρέπει λειτουργήσει αποπροσανατολιστικά ως προς το σκοπό και τους στόχους που εξυπηρετεί διαχρονικά η επαγγελματική εκπαίδευση, και δεν είναι άλλος από τη δημιουργία μαθησιακής κουλτούρας εντός των χώρων εργασίας, τη λειτουργική διασύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης με την απασχόληση καθώς και την προώθηση της διαρκούς επιμόρφωσης των εργαζομένων.

Τόσο το ΙΝΕ όσο και το ΚΑΝΕΠ της ΓΣΕΕ μέσω στοχευμένων ερευνών, μελετών και κειμένων έχουν αναδείξει πλήθος ζητημάτων, παθογενειών αλλά και προτάσεων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Πιο πρόσφατη είναι η παρέμβαση του ΙΝΕ και του ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ στον δημόσιο διάλογο και τη διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης και άλλες διατάξεις»· εκεί, μεταξύ άλλων, προτείνουν την ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στα επίπεδα 4 και 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με διαμόρφωση όρων ποιότητας, σηματοδοτώντας την αποφασιστική στρατηγική της πολιτείας για ενθάρρυνση των νέων προς έναν αξιόπιστο εκπαιδευτικό και επαγγελματικό προσανατολισμό.

- Ν. 4521/02.03.2018. «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις» – ΑΦ 38/Α (ΦΕΚ)
- Ν. 4547/12.06.2018. «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις». Εφημερίς της Κυβερνήσεως, ΑΦ 102Α (ΦΕΚ)
- Ν. 4559/03.08.2018. «Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιόνιο Πανεπιστήμιο και άλλες διατάξεις». Εφημερίς της Κυβερνήσεως, ΑΦ 142Α (ΦΕΚ)
- Ν. 4763/21.12.2020. «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28^{ης} Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο της αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών (ΕΕ L 173), κύρωση της συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις». Εφημερίς της Κυβερνήσεως, ΑΦ 254 (ΦΕΚ)
- Υ.Α. Κ3/58084/25.05.2021. «Ρύθμιση θεμάτων εκπαιδευτικού οδηγού των προτύπων επαγγελματικών Λυκείων (Π.ΕΠΑ.Λ.)», Εφημερίς της Κυβερνήσεως, ΑΦ 2180 (ΦΕΚ)
- Υ.Α. Φ11/6737/Δ4/11.06.2021. «Ίδρυση Πρότυπων Επαγγελματικών Λυκείων (Π.ΕΠΑ.Λ.)», Εφημερίς της Κυβερνήσεως, ΑΦ 2503 (ΦΕΚ)
- Υ.Α. Φ20/78964/Δ4/02.07.2021. «Τροποποίηση της υπό στοιχεία Φ20/69335/Δ4/11-06-2021 απόφασης της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Καθορισμός Τομέων και Ειδικοτήτων ανά Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) του ν. 4386/2016 (Α' 83) για το σχολικό έτος 2021-2022» (Β' 2545), Εφημερίς της Κυβερνήσεως, ΑΦ 2886 Β'(ΦΕΚ)0

9 Πηγές

- [Λιντζέρης, Π. και Γούλας, Χ. \(2017\). «Εισαγωγή», στο Λιντζέρης, Π. και Γούλας, Χ. \(επιμ.\), Διά βίου μάθηση, επαγγελματική κατάρτιση, απασχόληση και οικονομία: Νέα δεδομένα, προτεραιότητες και προκλήσεις, Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ και ΙΝΕ ΓΣΕΕ](#)
- [Cedefop \(2014\). «Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα: Συνοπτική περιγραφή», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Λουξεμβούργο](#)
- Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠ-ΠΕΠ). *Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων*, διαθέσιμο στο https://www.eoppep.gr/images/European/ΕΘΝΙΚΟ_PLAISIO_PROSONTON_NOVEMBER_2016.pdf
- Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και κατάρτισης και της Μαθητείας. Υπουργείο Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων, διαθέσιμο στο [Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για ΕΕΚ και Μαθητεία](#)
- Ισχύουσες Διατάξεις Θεσμικού Πλαισίου ΕΠΑΛ, διαθέσιμο στο <https://www.minedu.gov.gr/tehniki-ekpaideusi-2/thesmiko-plaisio-epal/dimosieyseis-thesmikoy-plaisiou-epal>

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Εμ. Μπενάκη 71Α, Τ.Κ. 10681, Αθήνα, Τηλ: 210 3327710, Fax: 210 3304452

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr